

Aan de leden van Provinciale Staten van Noord-Holland

Datum ingekomen vragen : 26 maart 2024

Datum GS-besluit : 23 april 2024

Vragen nr. 41

Vragen van **de heer ir. J.P.H.M. van Gilse** en **de heer B.G.P. de Wit** (VVD) over VAWOZ

De voorzitter van Provinciale Staten van Noord-Holland deelt u overeenkomstig het bepaalde in artikel 45 van het Reglement van Orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van Provinciale Staten mede, dat op 26 maart 2024 door de leden van Provinciale Staten, **de heer ir. J.P.H.M. van Gilse** en **de heer B.G.P. de Wit** (VVD), de volgende vragen bij Gedeputeerde Staten zijn ingekomen.

INLEIDING VRAGEN

Begin 2024 zijn de gemeenteraden in en Provinciale Staten van Noord-Holland geïnformeerd over de ontwikkelingen rondom de aanlanding van wind op zee in onze provincie. Het betreft een grootschalige operatie, met in potentie grote ruimtelijke, landschappelijke en economische consequenties. Tot begin 2025 heeft de regio gelegenheid om haar advies over de aanlanding van wind op zee in Noord-Holland te sturen naar de minister. Daarover heeft de VVD de volgende vragen:

VRAGEN INCLUSIEF BEANTWOORDING GEDEPUTEERDE STATEN

Vraag 1:

De aanlanding van wind op zee heeft grote ruimtelijke en landschappelijke effecten voor de provincie. Dit gaat om locaties voor stations, het aanleggen van kabels (boven- en ondergronds) en mogelijke opslaglocaties van stroom. Dit raakt dus de directe leefomgeving van onze inwoners, agrarische gronden en natuur-/recreatiegebieden. Feitelijk is dat een optimalisatie van lusten en lasten van de aanlanding van wind op zee en de daarvoor benodigde infrastructuur. Op basis van welke criteria gaat het college haar advies geven aan de minister over waar wel en waar geen ruimte is voor aanlandingslocaties, -routes en opslaglocaties (inclusief het aantal aanlandingslocaties)?

Antwoord 1:

Er vinden meerdere onderzoeken plaats in de integrale effecten analyse (IEA) van het programma Verbindingen Aanlanding Wind op Zee (VAWOZ) 2031 – 2040 waarvan de

Milieueffectrapportage (MER) een onderdeel is. De onderzoekscriteria hiervan zijn vastgelegd in het beoordelingskader (bijlage D van de concept-Nota Reikwijdte en Detailniveau (concept-NRD)). Deze onderzoeken vormen input voor ons advies. Ook putten we uit het onderzoek dat met de Staten wordt gedeeld over de brede welvaart en ruimtelijke impact van aanlandingen in de Kop van Noord-Holland. (GS. Besluit 16-04-2024).

Daarnaast zijn de uitgangspunten die gehanteerd worden vanuit andere beleidsvelden binnen de provincie Noord-Holland voor ons de basis voor het maken van keuzes. Tot slot moeten de ontwikkelingen voldoen aan de regels van de Omgevingsverordening NH2022.

Vraag 2:

De keuze voor locaties van stations heeft directe gevolgen voor het vestigingsklimaat van energie-intensieve bedrijven/industrie in Noord-Holland. Op basis van welke criteria en/of veronderstellingen inzake de huidige en eventueel nieuwe vestiging van energie-intensieve bedrijven (en hun verwachte energieverbruik) gaat het college haar advies geven aan de minister over waar wel en waar geen ruimte is voor aanlandingslocaties en -routes (inclusief het aantal aanlandingslocaties)?

Antwoord 2:

De keuze voor een locatie van een hoogspanningsstation en aanlanding is mede afhankelijk van de al bekende of verwachte vestiging van (energie-intensieve) bedrijvigheid. Samen met gemeenten in de Kop van Noord-Holland zullen wij een inschatting maken welke energie-intensieve bedrijvigheid mogelijk aangetrokken wordt door de ruime beschikbaarheid van elektriciteit en welke andere vestigingsvoorwaarden deze bedrijven stellen, zoals (milieu)ruimte en arbeidskrachten. Voorafgaande aan het advies aan de minister zullen zowel de provincie als de regio, onder andere op basis van deze inschatting, een afweging moeten maken over de wenselijkheid van deze bedrijvigheid en de ruimte die dat vraagt. Hierbij wordt ook de bijdrage van de bedrijven aan de brede welvaart van de regio betrokken.

Vraag 3:

Uit de toelichting van het ministerie op een informatiebijeenkomst over VAWOZ 2031-2040 hebben wij begrepen dat Noord-Holland idealiter 2 aanlandingslocaties realiseert in NH-Zuid en ten minste 1 maar mogelijk 2 in NH-Noord (op basis van huidig en verwacht energieverbruik). Herkent u deze verdelingen en wat is de visie van het college op deze verdeling tussen NHZ en NHN?

Antwoord 3:

Deze verdeling herkennen we niet. Er worden meerdere locaties in de Kop van NH en in NHZ onderzocht. Zowel het totaal aantal aanlandingen als de verdeling tussen noord en zuid ligt op dit moment niet vast. Onderdeel van het programma VAWOZ is een systeemstudie waaruit naar voren moet komen wat een mogelijke verdeling kan zijn.

In het regioadvies zullen we een uitspraak moeten doen over het voor ons meest wenselijke

aantal en de verdeling, waarbij we de consequenties van deze verdeling in beeld moeten hebben: consequenties op ruimte, energiesysteem, economie, natuur etc. Dat kan dus ook neerkomen op alleen aanlandlocaties in NH-Zuid.

Vraag 4:

De aanlanding van wind op zee heeft directe gevolgen voor het stroomnet in Noord-Holland. Dat betekent dat de discussie niet alleen gaat om de directe aanlandingslocaties, maar ook op het transport van elektriciteit. Welke invloed heeft de plaatsing van aanlandingsstations op de inzet voor de uitbreiding van het stroomnet (inclusief KV-stations)? In welke mate zal dit onderdeel zijn van het regionaal advies, en waarom wel of niet? En hoe heeft dit effect op de bestaande problemen van de netcongestie, waardoor additionele invoeding en afname van elektriciteit in veel gebieden niet meer mogelijk is?

Antwoord 4:

De aanlandingen zullen altijd op stations van TenneT plaatsvinden waar voldoende capaciteit is of waar deze capaciteit gerealiseerd gaat worden. Dit kunnen bestaande of nieuwe stations zijn. Er vinden op dit moment verschillende nationale projecten plaats die met elkaar samenhangen: o.a. het nieuwe hoogspanningsstation A9-zuid, de netuitbreiding Noord-Holland Noord (inclusief twee nieuwe stations), en de aanlanding van Wind op Zee. De locatiekeuze van de nieuwe stations en tracékeuze voor de nieuwe 380kV-verbinding naar de Kop van NH maken onderdeel uit van het regioadvies omdat er een sterke wederzijdse afhankelijkheid is. Het hoogspanning-transportnet voor elektriciteit (aangelegd en beheerd door TenneT) en het distributienet voor elektriciteit (aangelegd en beheerd door Liander) hebben verschillende functies. De aanlanding van wind op zee heeft geen directe gevolgen voor de uitbreidingen van het distributienet van Liander. Consequenties voor het net van TenneT worden in de systeemstudie van het programma VAWOZ in beeld gebracht. Duidelijk is dat een aanlanding in de Kop van Noord-Holland tot gevolg heeft dat een tweede hoogspanningsverbinding noodzakelijk is, bovenop de verbinding die nodig is om de netcongestie tegen te gaan. In het project Netuitbreiding NHN wordt daarom rekening gehouden met een verbinding van twee rijen masten, die kan worden afgeschaald naar één rij masten wanneer geen aanlanding in de Kop plaatsvindt.

Vraag 5:

De provincie en gemeenten hebben tot en met Q1 2025 de tijd om met een regionaal advies aan de minister te komen, waarna besluitvorming in de ministerraad zal plaatsvinden over VAWOZ 2031–2040. Daarover de volgende vragen:

- a. Wat is wat het college betreft het doel van dit regionaal advies?

Antwoord 5a:

Het doel van het regioadvies is om als decentrale overheden (gemeenten, waterschappen en provincie) aan te geven welke aanlandlocaties de voorkeur hebben en onder welke voorwaarden. Daarnaast is het doel om de aandachtspunten mee te geven voor de ruimtelijke procedures die na VAWOZ gestart worden.

b. Welk proces wil het college hiervoor volgen, om tot een regionaal advies te komen?

Antwoord 5b:

Wij zijn op dit moment bezig om het proces in te richten om binnen het door het Rijk meegegeven kader voor het uitbrengen van een regioadvies tot dit advies te komen. Gezien de samenhang tussen beide projecten is het uitgangspunt om één regioadvies uit te brengen voor het programma VAWOZ en het project 380kV Netuitbreiding NHN. Het Rijk heeft voor beiden om een regioadvies gevraagd. Aandachtspunt en gespreksonderwerp met het Rijk is of en hoe dit kan gezien de gevraagde datum van aanlevering. Voor programma VAWOZ wordt het advies tot op heden gevraagd in mei 2025 en voor 380kV Netuitbreiding Noord-Holland Noord in september 2025.

c. Hoe en wanneer worden andere belanghebbenden (zoals bedrijvengroepen, toerismebranche, maatschappelijke organisaties en inwoners) inclusief Provinciale Staten/gemeenteraden betrokken in dit proces om tot een regionaal advies te komen. Hoe waarborgt het college dat genoemde partijen tijdig hun inbreng kunnen doen?

Antwoord 5c:

Het regioadvies is een niet-wettelijk voorgeschreven stap in de procedure die door de minister wordt geboden aan betrokken overheden. Bij het inrichten van het proces (zie 5b) streven wij ernaar om de gemeenteraden, Provinciale Staten en algemeen bestuur van waterschappen hier zo goed mogelijk bij te betrekken binnen de randvoorwaarden van de beschikbare tijd voor het uitbrengen van het regioadvies en regels die het Rijk stelt aan een regioadvies.

Andere belanghebbenden kunnen via reguliere inspraak direct hun zienswijze bekend maken bij het Rijk als bevoegd gezag. Voorafgaand aan de ter inzagelegging van de verschillende documenten van het programma VAWOZ (zoals de Notitie Reikwijdte en Detailniveau, Integrale Effect Analyse en planMER) worden er voor alle belanghebbenden informatieavonden georganiseerd door het Rijk.

d. Is op dit moment al bekend hoeveel budget er is voor goede landschappelijke inpassing en op basis waarvan dat budget verdeeld/toegekend wordt?

Antwoord 5d:

Nee, er is op dit moment nog geen budget beschikbaar gesteld voor een goede ruimtelijke inpassing. Er zijn nu ook nog meerdere route-alternatieven in onderzoek en de effecten daarvan worden nog omschreven.

- e. Hoe past dit proces in de gaande zijnde processen voor het Ruimtelijk Voorstel en het Ontwikkelingsperspectief NHN? Dit betreft immers veelal dezelfde stakeholders en betreft ook ruimtelijk-economische vraagstukken.

Antwoord 5e:

De aanlanding WOZ wordt betrokken bij alle processen die nu lopen. De gesprekken die worden gevoerd voor de totstandkoming van deze strategische documenten zoals het Ruimtelijk Voorstel, worden ook gebruikt om input uit te halen voor het regioadvies. Besluitvorming rond het programma VAWOZ en de 380kV Netuitbreiding NHN en dus ook het gevraagde regioadvies, lopen in de tijd echter vooruit op de ontwikkeling en de vaststelling van het Ontwikkelperspectief NHN. Om die reden vraagt dit dus ook een eigen traject.